

БАГДАЛА

Год. XII бр. 41-44, 2016.

За децу и младе

МОЛИТВА ШУМЕ

Човече! Ја сам топлота твог огњишта
у хладним зимским ноћима,
пријатељски хлад по летњем сунцу.
Ја сам слеме твоје куће, даска на
твојој трпези, постеља на којој
спаваш и дрво од кога градиш лађе.
Ја сам држалица твоје мотике, врата
твог обора и дрво твоје колевке.
Ја сам хлебац доброте и цвеће лепоте.

Србијашуме

Слушај молитву моју:

НЕ УНИШТАВАЈ МЕ!

БАГДАЛА за децу
књижевни часопис
Год. XII бр 41/44 2016.
Издази четири пута годишње

*

Редакција:

Љубиша Бата Ђидић,
главни и одговорни уредник
Небојша Лапчевић, секретар
Мома Драгићевић,
Велко Стамболија
Др Бранко Ристић,
Дајана Цветковић-Лазич,
Иво Михајловић,

*

Гости у уредништву

Миња Субота
Добрица Ерић

*

Гости у овом броју

Оливера Коларић
Лидија Бјелица

*

Оснивач и издавач:

Књижевни клуб Багдала,
Крушевац, Мајке Југовића 7

*

Цена овог броја 100 дин.

Претплата за 2016: 400 дин.

Претплату слати на
ж.р. Књижевног клуба Багдала, са
назнаком: за Багдалу за децу
205-28452-92, Комерцијална банка
Крушевац

*

Рукописи се не враћају

*

Припрема и штампа:

Графика СИМИЋ, Крушевац

*

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд,

82(02.053.2)

БАГДАЛА за децу : књижевни часопис за
децу / гл. и одг. уредник : Љубиша Бата
Ђидић

- Год. XII, бр. 41/44 - 2016 - . - Крушевац
(Мајке Југовића 7)

: Књижевни клуб Багдала, 2016 -

(Крушевац : Графика Симић). - 24 cm

Тромесячно

ISSN 1452-250X = Багдала за децу

COBISS.SR-ID 126441996

Драга децо Багдале,

драга децо крушевачког краја и свих лепих
крајева ове наше прелепе Србије, да ли верујете
да постоји крушевачки МАЛИ ПРИНЦ који
се одселио на неку лепшу планету да би
могао да отуда упореди где се ми налазимо у
нашем еколошком окружењу.

Овај број *Багдале за децу* је посвећен
њему и његовом сну.

Оном који је сањао прелепе бистре и
чисте изворе из времена кнеза Лазара кад је
средњовековни Крушевац био бајковита
престоница наше земље, и те изворе у Старој
чаршији, напуштене и загађене - обновио!
Онај који је подно Кнежеве куле обновио
Миличину улицу а у старом градском језгру
Караџићеву улицу, нашу Скадарлију!

Онај који је сањао да ученици у граду
миротворства полажу цветић на споменике
достојанственика чије име носи школа. Да им
узвраћа љубав!

Онај који је сањао роде на неком
крушевачком оцаку и о томе написао целу
песничку књигу.

Онај који води рачуна да се нигде не
бацају флаше, кесе и друго смеће у јаруге,
крај пута, у реке... А кад наиђу поплаве први
учествује у чишћењу Телијског језера, у
чишћењу града и села. Онај који жали да
Крушевац поред две реке још нема неко своје
језеро за купање, још није проширио свој
Багдалски парк према Пакашници, многе
дрвореде још није засадио...

Мада је засадио један храст на Багдали
хвалећи се на задњој страни овог броја.

Заправо, тај крушевачки МАЛИ
ПРИНЦ се зове друкчије. То је једна
принцеза. Она се зове ЉУБИЦА.

Прочитајте у овом броју бајку о еколо-
гији, али и о љубави, јер ако љубави немамо
ништа вам не вреди ни

ваш уредник

Љубиша Бата Ђидић

МЕЂУНАРОДНИ ЕКОЛОШКИ КАЛЕНДАР

ЈАНУАР

26. јануар - Светски дан образовања о заштити животне средине

ФЕБРУАР

02. фебруар - Светски дан мочварних подручја

14. фебруар - Светски дан очувања енергије

18. фебруар - Међународни дан биолошке контроле

МАРТ

14. март - Међународни дан против брана, за реке, воду и живот

15. март - Светски дан заштите потрошача

21. март - Светски дан шума

22. март - Светски дан воде

23. март - Светски дан метеорологије

*** Последња недеља марта - Сат за нашу планету

АПРИЛ

17. април - Светски дан здравља

22. април - Дан планете Земље – Earth Day

24. април - Светски дан заштите животиња од експеримената над њима

26. април - Дан Чернобилске катастрофе

МАЈ

09. мај - Међународни дан птица

12. мај - Светски дан праведне трговине

15. мај - Интернационални дан климе

22. мај - Светски дан заштите биодиверзитета

24. мај - Европски дан Паркова

31. мај - Светски дан борбе против пушења - No smoking day

ЈУН

05. јун - Светски дан заштите животне средине

08. јун - Светски дан океана

15. јун - Светски дан ветра

17. јун - Светски дан борбе против суша и поплава

21. јун - Дан Сунца – Енергије

ЈУЛ

11. јули - Светски дан популације

АВГУСТ

12. август - Међународни дан младих

СЕПТЕМБАР

16. септембар - Светски дан заштите озонског омотача

22. септембар - Дан без аутомобила

22. септембар - Међународни дан мира

27. септембар - Дан туризма

28. септембар - Дан зелене куповине

*** Трећи викенд септембра - Очистимо свет

МЕЂУНАРОДНИ ЕКОЛОШКИ КАЛЕНДАР

ОКТОБАР

Први понедељак - Светски дан станишта

01. до 07. октобра - Светска недеља дивљих животиња

04. октобар - Светски дан заштите животиња

11. октобар - Међународни дан за смањење природних катастрофа

16. октобар - Дан хране

24. октобар - Дан УН

***Трећи викенд октобра - Дан храњења птица

НОВЕМБАР

01. новембар - Светски дан вегетаријанства

03. новембар - Светски дан чистог ваздуха

08. новембар - Светски дан урбанизма (урбана екологија)

17. новембар - Дан еколошких покрета

20. новембар - Дан детета

27. новембар - Дан уздржавања од куповине

29. новембар - Дан борбе против трговине крзном

ДЕЦЕМБАР

02. децембар - Дан трагедије у Бопалу*

05. децембар - Дан волонтера

10. децембар - Дан људских права

11. децембар - Дан планина

29. децембар - Дан биолошке разноврсности

* 02. децембар - Дан трагедије у Бопалу:

*** У граду Бопал у Индији око 4.500 људи умрло, 500 ослепело а 50.000 отровано гасом исцурелим из фабрике пестицида. Дан се обележава као дан превенције индустријских акцидента.

ЕКОЛОШКА КРИЗА И ЕКОЛОШКА КУЛТУРА

Концепт одрживог развоја потенцира: помирење са природом; еколошку носивост и трајност; солидарну праведност; културни идентитет; и глобални заједнички рад.

Формира се еколошка култура под којом се подразумева свеукупност индивидуалног и групног мишљења и деловања усмерено на заштиту и унапређење животне средине. Претпоставка еколошке културе је еколошка свест, чији су основни елементи: еколошко знање, вредновање еколошке ситуације и еколошко понашање, односно еколошка етика. Еколошка култура је део опште културе која одређује однос човека према животној средини. Она је показатељ развоја друштва, његове просвећености и рационалности. Значај еколошких вредности и моралног расуђивања у процесу еколошизације и хуманизације расте. Морал се односи на вредности и веровања о томе шта је

ГРАД КРУШЕВАЦ

додељује

Захвалницу

Редакцији "БАГДАЛА ЗА ДЕЦУ"

ЗА УЧЕШЋЕ У ВИДОВАНСКОМ ЕКО-ДАНУ
"Крушевац - зелени град"

Градски центар
Др Милан Недељковић

У Крушевцу, 11. 06. 2016.

добро, а шта зло. Етика обухвата утврђивање, критику и примену моралних вредности у човековом животу.

Декларација о животној средини и развоју, која је усвојена на конференцији ОУН у Рију (1992), полази од права свих људи на здрав и продуктиван живот у хармонији са природом. Усвојена је Агенда 21 која је у ствари *Акциони програм држава света за XXI век*. Агенда има шездесет поглавља. Поглавље 36 посвећено је њеном остваривању.

Др Милан Недељковић
(одломак из студије)

ОД МАЛИХ ПОГУ УЧИМО О ЕКОЛОГИЈИ

Еколошки проблеми данас јесу једна од најактуелнијих тема, како у свету, тако и код нас, па је стога информисање и активно деловање из ове области изузетно значајно.

Еколошка свест појединца састоји се из еколошких знања, еколошких вредности и еколошког понашања. Све три компоненте неопходне су за истинско познавање, уважавање и практиковање еколошког начина живота.

Влада Републике Србије је истакла да су образовање и подизање свести један од приоритета у сектору заштите животне средине. Скупштина Србије је изгласала низ закона којима се уређују односи у овој области. Међутим, доношење закона јесте неопходно, али не и довољан услов промене понашања. Поред примене закона неопходно је спроводити и сталне програме усмерене ка васпитању и образовању у правцу развијања еколошке културе на свим нивоима. Потребно је, дакле, деловати у правцу укључивања свих генерација, а нарочито најмлађих, у добро осмишљене еко-активности.

Предшколски период је доба у којем се постављају темељи будућих личности, како у интелектуалном, тако и у социо-емоционалном, језичком, физичком и здравственом прегледу. Није претерано рећи да се ради о периоду осетљивости најплоднијим утицајима сваке врсте („дрво се савија док је младо“), који не би смео да буде пропуштен, него искористен за ону врсту утицаја којом ће се његови развојни потенцијали остварити у што већој мери, имајући у виду његове интересе, али и интересе нације, па и читавог човечанства. Сама природа екологије, односно апстрактнији принципи којима се руководи еколошко понашање, отграничава могућности млађе деце да их дубље разумеју, нарочито када је у питању рационална спознаја. Међутим, поред наведених тешкоћа, постоји читав низ чињеница које иду у прилог тврдњи да је са васпитањем и образовањем за заштиту животне средине потребно почети још од малих ногу, упркос отграничењима. Шта више, тада се успоставља темељ на коме се касније гради низ особина личности повезаних са моралом. Наиме, ако се пропусти тај период развоја, у којем се одобравају најбоље квалитативне и квалитативне промене, то ће тешко бити касније надокнадити у потпуности. Академик Емил Каменов каже да се може „сматрати да је у психологији доказано да рани деца искуства и утицаји који се на децу изврше у детињству, чак и када захваљујући механизмима заборављања буду потиснути из свести (врха „леденог брега“), не ишчезавају, него, премештени у подсвест (остатак „леденог брега“) врше одлате битан утицај на личност“. Иако су деца, што су млађа, мање способна за рационалну, аналитичку спознају (по моделу научног мишљења), она су итекако способна за глобални доживљај стварности, интуитивну спознају пројекту емоцијама и наслућивања (по моделу уметничког мишљења), што, ако се узме у обзир, указује и на основни правац и начин деловања на деци разлог и учење, односно, њихово васпитање и образовање. Зато у вртићу, када се бавимо еколошким темама, ми разговарамо, радујемо се, ослушкујемо и истражујемо, играмо се, певамо, свирамо и пртамо. При томе се на еколошко васпитање најмлађих гледа првенствено као на аспект моралног васпитања. Наиме, моралним васпитањем се захвата однос човека према самој себи, према својим ближњима, исто као и према свом окружењу, посебно према природи. Свакако, за израђивање овог односа, потребна су и одређена

ЗЕМЉА НЕ ПРИПАДА ЧОВЕКУ. ЧОВЕК ПРИПАДА ЗЕМЉИ!

сазнања, при чему треба имати у виду чињеницу да обавештеност о нечему, сама по себи, није довољна да би се неко морално понашало. За то су потребни одговарајући мотиви, чији се корени зајачују у предшколском детињству.

Да закључимо, формирање еколошке свести, упознавање принципа еколошког деловања и оспособљавање за њихову и одговорну примену у заштити, обнављању и унапређивању квалитета животне средине је дуг и постепен процес, који започиње њиховим наслућивањем, интуитивним схватањем и буђењем одговарајућих емоција, а тече током целог живота достижући степен развоја рационалних ставова и моралних осећања карактеристичних за одраслог човека.

ДЕЦА БАЛКОПИСЦИ

ВИЛА ЉУБИЦА

**НИНА
ЦВЕТКОВИЋ**

Некада давно, у предграђу нашег града, уз реку на дивној цветној ливади, живео је један лептир по имену Лептирко Машнић. Био је то раздрагани и весели лептир који је свакога дана уживао у друштву са мирисним цветићима.

Нажалост свакој срећи дође крај. Неки зли људи су одлучили да на тој ливади буде депонија. Стизали су камиони који су нежално просипали смеће о цвећу и трави. Оно је убрзо нестало испод гимиле смећа. Река је изгубила свој сјај и Сунце се више није могло огледати у њој. Уместо риба по њој су пливале пластичне кесе и флаше. Лептирко Машнић је био јако тужан, испред себе је видео само пластичне кесе и флаше. Свакога дана је легао изнад смеће и надао се да ће мирис цвећа бити јачи и победити непријатне мирисе који су се ширили околу, али то се није десило.

Једног дана Лептирко Машнић је тужно плакао за својим цветићима. Његове сузе су падале по смећу јер више није било чистог места чак ни за сузу. И гла чуда, од једне сузе створи се вила која умиљатим гласом рече: „Не плачи драги мој Лептирко - ја сам мирисна вила Љубица, име сам добила по мирисној љубичици. Помоћи ћу цвећу да победи ово смеће!“ Подигла је свој чаробни штапић и догодило се чудо. Смеће је нестало, цвеће се појавило. Река је весело забуборила, док се Сунце огледало у њој, рибе су уживале у бистрој и чистој води. Лептирко Машнић је у том тренутку био најсрећнији на свету.

Милена Благојевић
ОШ „Станислав Бинички“

РАЗМИШЉАЊЕ ЈЕДНОГ ДЕТЕТА О ЕКОЛОГИЈИ

Стално нам говоре да се смеће баца у канту, да се брине о животној средини! Користе неке важне речи: „екологија“, „биоразградиви отпад“, „рециклажа“! А нико нам није рекао да животна средина није само неки појам из науке, да је то средина у којој живимо - земља по којој ходамо, ваздух који дишемо и вода коју пијемо. Гледам око себе и први пут постајем свестан да све што оставимо у природи или где год му није место, осветиће нам се на неки начин. Кесе у руци замотаће се око чапљиних ногу и убиће је, жваком ће се удавити врабац, пластичне флаше се никада неће разградити и нећемо имати где да посадимо оно што бисмо касније јели. Угушићемо се у смећу и само себи уништити могућност да живимо и хранимо се здраво као наши преци. Први пут постајем свестан зашто су стари садили дрво кад се роди дете у кући. То ће дрво произвести кисеоника довољно да то дете, а касније човек, има целог живота да дише. Сваки рециклиран папир спасиће неко дрво које ће производити кисеоник за човека

чији деда није знао или није умео да посади дрво. Зато свако од нас нек бар једно стабло у свом животу засади, са намером или не. Сигурно неће шкодити. Природа је чудо. Пружа нам лепоту оку, лепоту души, али је незгодан непријатељ. Вратиће neodговорност према њој разним катастрофама. Давиће нас поглавама, изгладњивати сушама, ледити зимама. А потребно је само мало да се удовољи. Заштитимо свет око себе. Смеће баца у канту, посади дрво, рециклирај папир, пластику, лименке. Потребно је само да поштујеш природу која те је створила. Потребно је само да волиш свет око себе и да размишљаш како ћеш ову планету, ову земљу, воду, ваздух оставити својој деци коју ћеш волети највише на свету.

Лука Ракић VI₂
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

ПИСМО ИНДИЈАНСКОГ ПОГЛАВИЦЕ СИЈЕТЛА АМЕРИЧКОМ ПРЕДСЕДНИКУ

Ово писмо је 1854. године индијански поглавица Сијетл упутно председнику САД-а Френку Пирсу, као одговор на понуду да САД од Индијанаца откупе њихову земљу - у замену за резерват.

Велики поглавица у Вашиingtonу понудио је да купи нашу земљу. Он нас такође уверава о својим искреним осећањима. То је љубазно од њега, јер знамо да му наше пријатељство није потребно. Ми ћемо размислити о његовој понуди. Јер знамо да ако је не прихватимо, бели човек ће доћи са оружјем и узети нашу земљу. Велики бели поглавица у Вашиingtonу може веровати ономе што поглавица Сијетл каже, исто као што наша бела браћа могу веровати промени годишњих доба. Моје речи су као звезде - не бледе.

Како неко може купити или продати небо, топлину земље? Та мисао је нама страна. Ми не поседујемо чистоћу ваздуха или одсјај у води. Како то можете купити од нас? Сва ова земља света је за мој народ. Свака светлуцава борова иглица, свако зрно песка на речном спруду, свака измаглица у мрачним шумама, свако светлуцање и свака буба, свети су у традицији и свести мога народа. Нектар који силази низ дрвеће носи сећање на црвеног човека.

Ваши мртви престају да воле вас и своју домовину чим прођу врата смрти и нађу се међу звездама. Убрзо бивају заборављени и не долазе назад никад више. Наши мртви никада не заборављају ову предивну земљу, јер је она мајка црвеног човека. Ми смо део земље и она је део нас. Мирисне траве су наше сестре. Јелен, коњ, велики орао – сви они су наша браћа. Стеновити врхови, роса у трави, бескрајне прерије и човек - сви припадају истој процници.

Тако да кад Велики поглавица из Вашингтона шаље свој глас да жели да кути нашу земљу – тражи превлине од нас. Велики бели поглавица шаље глас да ће нам сачувати место где можемо живети у сигурности. Он ће бити наш отац а ми његова деца. Али ускоро ће бели човек преплавити земљу као што реке бујају после кише.

Не, ми нисмо истог рода. Наша деца се не играју заједно и наши стари не причају исте приче. Ми ћемо размотрити вашу понуду о куповини наше земље али то неће бити тако лако. Јер ова је земља за нас света. Чиста вода што тече брзацима и рекама није само вода, већ и крв наших предака. Ако вам продамо нашу земљу, морате знати да је она света и морате томе научити своју децу. Да сваки законити одсјај у бистрој води језера - прича догађаје и сећања мога народа. Жубор воде је глас оца мог оца. Реке су наше сестре, оне гасе нашу жеђ. Реке носе наше калуе и хране нашу децу. Ако вам продамо нашу земљу, морате се сетити да томе истом научите своју децу, да су реке наше сестре - и ваше. И од сада рекама морате пружити негу какву бисте пружили властитој сестри, брату.

ЗЕМЉА ЈЕ СА НАМА У СРОДСТВУ

Шта вреди људски живот ако човек не може чути усамљени крик дивојарца или ноћну претирку жаба у бари? Ја сам црвени човек и не разумем. Индијанац више воли благо шатутање поветарца кад се понгравља лицем мочваре као и сам мирис ветра прочишћеног подневном кишом и мирисом боровине.

Ваздух је драгоцен црвеном човеку, јер све што је живо дели исти дах - животиње, дрвеће, људи. Изгледа да бели човек не опажа ваздух који удише. Као човек који умире много дана он је отупео на загађен и лош мирис ваздуха. Али ако вам уступимо своју земљу, морате се сетити да је ваздух за нас драг пријатељ, да ваздух дели свој дух са свим животом који подржава. Ветар који је нашим прецима дао први удисај, такође ће прихватити и њихов последњи издисај. Ветар ће и нашој деци улићи дух живота. И ако вам продамо нашу земљу морате је чувати као светињу, као место на коме ће и бели човек моћи удахнути ветар заслађен мирисом пољског цвећа. Тако ћемо разматрати вашу понуду о куповини наше земље. Ако одлучимо да је прихватимо, поставићу један услов: бели човек се према животињама ове земље мора односити као према својој браћи. Ја сам дивљи човек и не разумем неки други начин. Видео сам хиљаде бизона како труну по прерији, напуштени од белог човека који их је убијао из воза. Ја сам дивљи човек и не могу да разумем како гвоздени коњ који дими може бити вреднији од бизона, кога ми Индијанци убијамо само да би се одржали у животу. Шта је човек без животиња? Ако све животиње оду, човек ће умрети од велике усамљености духа, јер све што се догађа животињама убрзо ће се догодити и човеку. Све ствари су повезане. Све што погађа земљу, погађа и земљине синове.

Морате научити своју децу да је земља под вашим стопалима пепео ваших дедова. Да би ваша деца поштовала земљу, морају знати да је земља испуњена душама предака, да је земља са нама у сродству. Научите вашу децу оно што смо ми научили нашу, да је земља наша мајка. Шта год снађе њу снаћи ће и синове земље. Ако човек пљује на тло пљује на себе самога. Ми знамо: земља не припада човеку. Човек припада земљи. Ми то знамо. Све је повезано као крв која уједињује породицу. Све ствари су повезане. Човек не тка ткиво живота, ми смо само једна нит у ткању. Шта год да чини ткању чини и себи самом.

КРУШЕВАЦ - ЗЕЛЕНИ ГРАД

Лето је отпочело са кином. Нисам баш неки дубитељ моких улица, али мој град, умивен и зелен, посматран са петог спрата – заиста представља упечатљив преглед. Мој родни град никад не спава. Иако мења све боје са променом годишњег доба, зелена му најбоље стоји. Зелени и сада носи - сјајну, опеглану и обојену дугом.

Рођен сам и живим у граду кнеза Лазара Хребелановића, некадашњој престоници, у срцу Србије. Кажу да се некад звао Алаја Хисар, што значи Шарен Град. И данас постоје трагови прохујалог времена, црква Лазарица, остаци дворца и зелени парк који је окружује. Моја прва сећања везана су за шетње у Парку, трчање низ брда Слободипта, дување на лудашкама на Багдалу. Прво рођенднско славље у вртићу „Невен“, играоници у Пионирском парку... И ружичах у сред парка где сам случајно улетео покушавајући да војним ролере.

У ово време челика и бетона, кад смо заборавили да смо саставни део природе, и арогантно поверовали у своју надмоћ – још увек постоје места на Паланци где природа живи – непакута и неупрљана људском руком. Упркос ужурбаном ритму живота, Крушевац је зелена оаза. Један од ретких градова где се може мирно башкарити на обали реке Расине, окружен спомен – парком Слободиптем, брдовитом Багдалом, Пионирским парком у центру града. Мој град дине својим зеленим плућима. Ми млади, покушали смо да помогнемо природи да залечи своје ране, које је човечја небрига задала. Да претимо зелено у џеп и наш живот. Јер свако дрво, абуи, плат трчае, шет су невини читав свет. Свемир у малом. Кључ за опетанах на најшој јединој планети Земља.

Лун је отпочео са кином. Прави летни плусак који протући за трен, остављајући за собом мокре улице и покоју барину. Вазду је свеж, сунчеви зраци цртају по небу дугу. Мој умивен, зелени град, отреса са своји катнасте летње хаљине, достале капи кише. Поносно стоји већ шест векова у срцу Србије. Мирине на мокру земљу и шчеће

„Зелено, волим те зелено!
Зелен ветар, зелене гране...“

Федерико Гарсија Лорка

Шљивић Милан 7/3
ОШ „Јован Поповић“ - Крушевац

Сви кажу да је Крушевац мали град. Можда јесте, можда није, али мени је овакав такав јесте најбољи.

Крушевац, градско насеље у долини Западног Поморавља, на реци Расини, у Расинском округу. Лазарев град, био је средњовековна српска престоница, коју је подигао кнез Лазар 1371. год. Град је окружен свежим Копанником, зеленим Јастрешом и пространим језером Ђелије. Јастребац се одликује обичном листопадном и чепињском шумом. По лепоти се издваја резерват белих бреза, бројни водени токови, извори и потоци. У околним рекама и поточима могу се наћи речни ракови и пастрмка што је одлика чистих вода. За оне који воле здраву храну могу се наћи сремски, маслачак, дивља јабука и различите врсте јестивих гљива. На Копаннику се може видети сиви соко, сурн орло, дивља мачка и сриа. То је место где се може наћи и Копаннички чуваркућа, Панчићева поточарка и Копанничка

**ТАТА, КОЛИКО ЈЕ ЈЕДНОМ
ДРВЕТУ ПОТРЕБНО ДА ПОРАСТЕ**

дубичаца. Иако овај град делује ситно и вероватно већина људи не зна где се налази, мени је одувек био сасвим доволан. Близу центра налази се брдо Багдала, моје омиљено место за игру и рекреацију. Пуно људшки, класикаши, справници за вежбање, терена за фудбал и кошарку, једноставно рај за свако дете и младог спортисту. У самом центру града налази се споменик Косовским јунацима који је симбол самог града. Недалеко одигле налази се Пионирски парк са вртићем Невен који је сваког дана пун девије граје, весела и игре. Недалеко од Крушевца налази се и Слободипте, место где су вршена стрелања за време немачке окупације. За то место су везана и нека моја сећања завршетак вртића и завршина приредба, сањања са друштвом. Овај град има пуно лепих места и насеља која треба посетити шир. Пејтон, Навије, Расадник, Лазарица и још пуно друге.

Већ 14 година живим у овом граду, и кад порастем и крвем на студије труднић се да не одем из ове земље, поготово овог града. Крушевац је мој град и волећу га у срцу ми где год била.

Милана Илић 8/2
ОШ „Јован Поповић“ Крушевац

ЕКО АФОРИЗМИБИ

Човечанство је завршило посао
столећа: Загадило је
животну средину до
максимума.

Ненастањене области
представљају
последње оазе
неатакуте природе.

Због драстичног
повећања броја
„сомова“, у рекама је
све мање риба.

Дај боже да за покрет
„зелених“ никада не
дођу прилици!

Феномен стаклене
баште учинио је да
живимо на стакленим
ногама.

Кад се нађете лицем
у лице са природом,
покушајте да се
понашате господски!

Човек ће сачувати
своје достојанство
тима што ће природу
одбранили од себе.

Загађивачи поносно
стоје иза свега што
уриле.

И национални
паркови су светније
ове земље!

Земља је округла, али
то не значи да треба
да је „шутира“ ко
стигне.

Еколошка заповест:
ко тебе пластиком, ти
њета зеленом
гранчицом.

Није тешко бити
еколог. Само треба
упалити зелену
лампицу у глави.

ЕУ река! Незагађени
поточићи на видику!

Шта је озонска рупа?
Па то је небо које је
пукло од муке.

Метар по метар,
загадисмо сваки
километар!

Фабрички димњаци
су отровне стреле
забодене у срцу
човечанства.

Посечене шуме су
ране на лицу планете.

Моје еколошко
возило зове се
тротинет.

Загађено земљиште и
птице у лету
заобилазе.

У загађеној води
тешко је крупним, а
камоли ситним
рибама.

Иво Михајловић

ПРИЧА

ЗАГРЛИТИ ДРВО

Тата, колико дрвету треба времена да порасте?

Питање мог петогодишњег сина, изговорено током породичног ручка једног сасвим обичног дана након што смо се супруга и ја вратили са посла, веома ме је изненадило. Пре него што сам могао да смислим било какав одговор, испричао ми је како је видео дечаке који у парку ломе тек посађено стабло.

Тата, зашто су ти дечаки ломили мало дрво?

Дубоко сам удахнуо, али сам застао са одговором. Након што смо завршили са ручком, сели смо у ауто и отишли у село. Недалеко од куће имамо веома лепе шуме. Шетали смо, удисали чист ваздух, гледали зелену планину која се, као на длану, испружила пред нашим погледом. Уживали смо у чистој лепоти.

Тата, шта ми можемо да урадимо ако смо тужни јер неко ломе дрво?

Можеш да кажеш тати ко је то урадио. После ће тата урадити шта може. Још боље, да научиш све о дрвећу што можеш да сазнаш: које врсте дрвећа постоје, где расту, зашто

су важне... Да загрлиш свако дрво које пожелиш, седнеш и уживаш у хладу када је дан врео, шетњом кроз шуму средиш мисли када те нешто растужи, уплаши, када не знаш како и где даље... Можда најважније, да на једно дрво које сломе ти посадиш пет нових, ма колико то понекад изгледало узалудно.

Онда смо сачекали јесен. На пијаци смо купили десет садница воћки које смо тог прохладног али ипак пријатног дана, док је земља изразито мирисала, садили изнад куће у селу.

Тата, које воћке садимо?

Шљиве, сине.

Зашто баш шљиве?

Е, за одговор на то питање ћеш морати мало да сачекаш...

КРУШЕВАЦ - ЕКО ГРАД

Обелеžavanje „Светског дана вода 2016“ у Крушевцу, „Вода – извор живота“

Ова манифестација „Светски дан вода“ почела је јавним часом из веронауке у корелацији са екологијом на тему Вода – извор живота“, у ОШ „Јован Поповић“ у организацији Епархије Крушевачке. Следећег дана су ученици Хемијско-технолошке школе у ОШ „Јован Поповић“ одржали предавање и лабораторијске експерименте са водом и представљени су креативне радионице са ученицима на тему „Примена боја добијених од биљака у фарбању разних материјала - наизменично бојења без хемикалија и без загађања вода“.

У сарадњи са Епархијом крушевачком у парохијском дому Цркве Лазарине одржана је трибина под називом „Вода- извор живота“, када је Његово Преосвештенство Епископ крушевачки Господин Давид је пред пуним амфитеатром ученика средњих и виших разреда основних школа, након одбеданог руског документарног филма под називом „Велика тајна воде“, одржао издвуго предавање са посебним акцентом о улози и значају воде у том контексту.

На сам Дан вода 22.3. 2016 године домаћини ученицима „Хемијско-технолошке школе“ и ОШ „Јован Поповић“, је био ЈКП „Водовод“. Циљ посете је био упознавање ученика са квалитетом процеса прераде воде и значајем очувања водних ресурса. Тим поводом је представљен процес прераде сирове воде и дистрибуција до корисника.

Завод за јавно здравље Крушевац, ЈКП „Водовод Крушевац“ је са ПУ * Ната Вељковић“ припремио едукативни програм - „Пројекат траје- колико знам о пречишћавању отпадних вода“ у вртњу " Невен", а предшколска група „Бубимирци“ представила ликовне радове „Вода-извор живота“.

У ОШ „Драгомир Марковић“, Водна агенција је представила програм " Друштвена одговорност према води у региону“.

У оквиру Манифестације Светски Дан вода у Белој сали КЦК организован је програм који се састојао од драмских и физичких садржаја на тему овог важнег саобраћаја „Вода-извор живота“. У Белој сали културног центра изведена је представа „Ратинска еколошка бојка“, затим кратки филмови о води

**МОРАЛНО ВАСПИТАЊЕ ЈЕ ОДНОС ПРЕМА САМОМ СЕБИ,
БЛИЖИМА И ОКРУЖЕЊУ**

ученика ОШ Драгомир Марковић“ и скен под називом „Вода-извор живота“ ученика ОШ „Јован Поповић“. Ратинску еколошку бојку (текст Радивоја Максимовић, адаптација и режија Лидија Узаревић) извели су чланови Драмског студија „Бата Милановић“ Културног центра Крушевац Манифестацију је отворила Јасмина Падуровић, заменик градоначелника, а присуствима се обратила и Јелена Вељковић, заменица директора КЦК. Програму су присуствовали и Драгана Мислићевић, помоћник градоначелника за екологију, одржавни развој и енергетику, као и др Јелена Милановић, помоћник за друштвене делатности.

У ОШ „Велizar Станковић Корчаган“, Велики Шпићеговац је одржан кинз на тему „ВОДА- ИЗВОР ЖИВОТА“, за ученике школе домаћина и госте ОШ „Јован Поповић“ од 1-4. разреда.

Ученици су узели више од 1000 ученика основних и средњих школа, дете из ПУ „Ната Вељковић“, установе и организације из читавог друштва као и Српски грађани Манифестацију је током трајања прегледа Драгана Мислићевић помоћник градоначелника за екологију, одржавни развој и енергетику. Циљ манифестације је подизање еколошке свести и свести о води као природном ресурсу код деце предшколског и школског узраста, као и покретања низа акција о очувању вода и животне средине.

Оливера Коларић

ДЕЦА ПЕСНИЦИ

СРЕЋНА ПОРОДИЦА

Свако дете срећна лица
чува једна породица

Свако срећно дете сјаја
као звезда најсјајнија
и игра се до бескраја
са очима пуним сјаја.

Нема туге нема брига
воли школу, воли књиге,
воли секу, воли бату
воли маму, воли тату.

Ја сам једно срећно дете
све од главе па до пете
и поносно гласам за то
породица то је злато.

Мислица Новокмет
ОШ „Брана Павловић“ Коњуш

КРУШКА

Између лисића, нешто
пупшка. Замислите шта је?
Једна жута крушка.

Виси тако жута
скоро поред пута.
Чини ми се као да
је нешто љута.

Стајала је сама без
имало срама. Гледала
сам како да је уберем
лако.
Дрво је високо, а грана
беше сува. Молила сам
Бога да је ветар одува.

Али крушка стоји,
Непомично тако
нећу моћи да је
ја уберем лако.

Николина Рашић
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

ЕКОЛОШКИ БОНТОН

На планети земљи живи много људи
загађују природу што ме јако муди.

Еколози паже и хваља им много
уништавање планете забрањује строго.

Зеленило чувајте к'o очу глави
у њему је скривен кинесолни прави

Нек' свако по дрво крај пута засади
зелену оазу нек' себи загради

И ријеке су наша природна љепота
а без чисте воде нема нам живота

Отпад рециклирајте или нешто тако
еколошки бонтон нек' поштује свако

АДНА ОБУЂА – 11 година
песма је из њене књиге
поезије за децу Сехара жеља

НИНА ЦВЕТКОВИЋ
ТИОНИРСКИ ПАРК

ВОЛИМО ПРИРОДУ

Са природом се само дружи
и љубав јој пружи.
Пажњу јој дај,
јер природа је рај.

Да би природа била лепа,
ти немој бити слепа.
Јер смеће јој смета,
живела наша планета!

Аиђела Савић VI,
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

ДЕЦА ПЕСНИЦИ

ЕКОЛОГИЈА

Мајка природа створила је нас,
дала нам је жубор реке и
дивних птица глас.

Некада је зеленило владало свуда,
а сади је смеће било куда.

Са еколошких гледане стране,
ми у смећу проводимо векове, године и дане.

Али, када једном јутро сване,
видећемо какве смо природи направили ране!

Магдалена Стојановић VI,
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

Живот на Земљи
по свуда сеже
и у поглед нас веже.

Око нас се чаролија збива
из часа у час
све је створено за уживање баш за нас.

Радујемо се лету ласта,
животињама у свом рају,
и биљкама које нам радоет дију.

Уживајмо у животу
који смо добили на дар
осетимо ту чар.

Вања Певић
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА РЕД

Време је за ред, досадио нам је неред!
Без смећа и без врећа, желимо улице пуне
цвета и дрвећа.

Да ред и мир влада и да нас перед
не сагледа!

Јер ми смо добар народ били док нисмо
савест изгубили.

Још нам само мало фалн, кад би и
ви то знали!

Само још ово да кажеш нећу да
нас лажем
„У животу потребно је више од
једне летње кише!“

Мајда Миловановић
ОШ „Станислав Бинички“ Јасика

ЕКОЛОГИЈА

Екологија шта је?
Планета Земља
одговор нам даје.

ПРИЧА

КАД СЕ ГОЛУБОВИ УГНЕЗДЕ

Голуб и голубица необични су пар. Они као да не могу једно без другог. Стално слећу на ограду терасе Лукине баке, на четврти спрат солитера. Људи их не воле јер, кажу, прљају за собом. А бака воли да их гледа. Зашто? Јер кљуновима једно другом чисте перје. Јер гучу у пару. Јер се понгиравају ширећи крила. Бака им је дала имена. Он је *Лепотан* а она *Дунда*. Кад се одморе и покључају бакине натрошене мрве, одлете заједно. Бака као да зна немушти језик. Преводи Луки њихово гугутање:

- Хајде, дебела моја, доста одмора.

- Полетимо, лепи мој, на комшијску расцветалу липу.

Лука се смеје бакиним преводима, а онда заједно побришу остатке голубије посете.

Распуст Луку вратила неколико дана. вратила, имала углу велике пространо, а у јаја. Знала је башила. је како се смењују на у кљуну храну пољубац. И излегла два

је прошао. Бака је мами и тати. И остала. Кад се своме дому се чему зачудити. У терасе гнездо, право, његовом улегнућу два чија су. Није их Свакога дана гледала Лепотан и Дунда гнезду. Он јој доноси и воду, а можда и све тако док се нису немоћна птића,

слабашних гласића. Расли су споро, али без заустављања.

Једнога дана, у несносној јунској врућини, Дунда се само окренула на леђа и склопила очи, близу гнезда. Бака је жалосна, морала уклонити замрлу птицу. А Лепотан је три дана чекао, и гледао, и очима молио, и тихо јечео. Када му Дунда ни четвртог дана није долетела, он је преузео сву бригу о птићима; хранити, појити, и можда им шапатом и утешне песме певао. Толику тугу и бригу бака није ни код људи видела.

Шта је на крају било? Одрасли су птићи, полетели са својим оцем. Бака је терасу морала добро изрибати. Али их никад није отерала кад су слетали да се на огради терасе одморе. Да ли је Лепотан заборавио Дунду, желео је Лука да зна.

Није бака хтела одговором да квари причу. Казала је да не зна.

„Ни у својим најлепшим сновима човек није могао да смисли нешто летије од природе“.
Алфонс де Ламартен

Екологија је наука о животној средини која проучава односе између живих бића, средине у којој она живи, као и како се хране. Назив екологија потиче од грчке речи *оикос* – дом и *логос* – наука. Први пут термин екологија употребио је немачки биолог Ернест Хекел 1866. године, а последњих неколико деценија овај појам се поистовећивао са заштитом животне средине, што је погрешно јер очување животне средине представља само један аспект екологије као науке.

Људи проучавају екологију онолико дуго колико постоје као врста. Опстанак људи је зависио од тога колико добро могу да уоче промене у животној средини и предвиде њихов утицај на организме. Један од највећих проблема са којима се суочава данашње глобално друштво је брига за екологију и животну средину. Људска небрига и немарност је довела у питање опстанак планете. Природа нас упозорава сваки дан! Планета земља је наш дом, а ми о свом дому не водимо рачуна. Све климатске промене, као и већина природних непогода су резултат човековог негативног утицаја. Проблеми климатских промена и глобалног загађења скренули су пажњу да је неопходно водити рачуна о природним богатствима планете Земље или бисмо могли да оставимо без њих.

Занимљивости из екологије:

...да у току године једно **дрво** може да апсорбује онолико **угљен диоксида** колико произведе просечан аутомобил прелазећи пут од 40.000 km?

...да су два дрвета довољна да би обезбедила **кисеоник** за четворочлану породицу?

...да је један паркирани **аутомобил** заузима места колико и 8-14 **бицикала**?

...да се **стакло** никада не троши и да се може **рециклирати** у бесконачност?

...да би се годишње секло 250 милиона **стабала** дрвета мање, када би се све светске **новине** штампале на рециклираном **папиру**?

КАД ЦВЕЋЕ ИЗГУБИ МИРИС...
 КАД РЕКЕ ИЗГУБЕ ЗДРАВЉЕ...
 КАД ЉУДИ ИЗГУБЕ МИЛОСТ...
 ДОЋИ ЋЕ ДО РАТА!

Креманско пророчанство

ФЛАША

Немој друже ту да бацаш,
 Није место а ни време,
 Пластика је, само да знаш,
 За природу право време.

Замисли кад би свако,
 По флашину ту бацно,
 Не би им' о ти ни травку
 Сад у овом истом парку.

А где би се онда нгр'о,
 Није шала само да знаш,
 Природу смо ми довели,
 да од нас истих тражи спас.

Знам да ниси баш ти крив,
 За све проблеме које има,
 Али ову причу сада
 Можеш слободно да кажеш свима.

Пластика се, мали друже,
 Баца тамо где и треба,
 Само тако ти ћеш увек,
 Да видиш део чистог неба.

Професор географије:
 Лидија Бјелица
 ОШ Јован Поповић
 Крушевац

АНКЕТА

Питали смо девојчаце и дечаке у неколико крушевачких основних школа, у неколико разреда, да нам одговоре које су кључне еколошке речи.

Које су најлепше?

Које су прљаве а које су чисте?

Које су им гадљиве?

И коначно – које су узвишене?

Био је то прелеп хор у којем су учествовали Елизабета Митровић, Вања Тодоровић, Сандра Маринковић, Марина Матејић, Мартин Недељковић, Матеја Маринковић, Александра Дијитријевић, Давид Мандић, Милош Ракић, Давид Вељковић, Матија Милојевић, Лазар Радовановић, Мислица Јовановић, Давид Зарић, Игор Јанковић, Јован Рашић, Алеска Савић, Теодора Павловић, Павле Груловић, Катарина Голић, Алекса Недељковић, Александар Ђокић...

Иако су одговарали посебно, определили смо се да дамо њихове групне одговоре, јер су до те мере одговарали слично, у генерацијском хору, опчињени свешћу о екологији са којом расту... Ове 2016 године.

Кључне речи:

Природа, жива бића, биљке, рециклажа, јер помаже природи, еко, заштита угрожених врста, здравље, чист ваздух, родна њива, вода са извора, цвеће, киша кад нису поплаве, сунце кад нису облаци...

Које су најлепше?

Љубав, то је најшто најлепше на нашој Земљи, боје природе каква је на пример дуга, јубор воде, шкрут птица, осмех деца, један медвед „којег сам истински видео“, планина кад залази сунце, лиркане ветра на Морави, верност мога пса, ливада са белим радама, плава звезда, сан, шума пуна печурака, Морава која је моје море, бубамара, завичај...

Које су прљаве...

Смеће, загађена природа, смрт животиња, канализација у рекама, комарци, кад ломиш младо дрво на улици, смрад, сеча шуме, стајско љубре, чупање цвећа, твор који смрди као твор, депонија, пољски WC, напуштена штала, жабокремена...

... а које су чисте?

Вода са чистих и бистрих извора, сађење, сејање, здраво поврће које није загађено прскањем, воће из моје баште, нешто што је сјајно, добар друг, дан пун сунца...

Које су гадљиве?

Хемикалије кад се њима прскају воћке, најрта и њене мрље, загађење, кад вену биљке, кад се животиње бију, кад је суша и кад се стварају жабокремене, бацање мртвих животиња у реку, муљ, кад је неко некултуран и прдије, све што је љигаво, смрдибуба, змија, јаја од жаба...

Које су узвишене?

Шума, кад идем код баке на село, Сунце, универзум, птицији лет, кад пада киша, Морава, кад из ње искачу рибе, Расина кад на њој провидим лето, чардак ни на небу ни на земљи, кад се неко роди, кисеоник, брета, бор, буква, јабука, музика (посебно учioniца мог музичког кабинета), дуга, Месец, месечина, звездано небо, мој тата и моја мама...

КРУШЕВАЦ - ЕКО ГРАД

Еколошка пракса у једној крушевачкој школи (ОШ Јован Поповић)

У формирању еколошке културе савременог човека важну улогу има систем еколошког образовања и васпитања. Зато је врло важно пружити одговарајуће еколошко образовање у основним школама да би се развило пожељно понашање у складу са принципима одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину, природу и биодиверзитет.

ОШ Јован Поповић има дугу традицију неговања еколошких принципа и подизању свести код ученика у заштити и очувању животне средине. Томе сведоче бројне радионице, награде и похвале које су освајали на истакнутим конкурсима. Ево како смо ми то радили прошле школске године 2015/16.

НОВЕМБАР

Дана 04.11.2015.је Светски дан климатских промена, који се у Крушевцу традиционално одржава неколико дана.

Наша школа је учествовала са скечом на тему " Пробудима свест свима да остане ста клима".

Аутор скеча је Лидија Бјелица, а сценариста Славница Шпешковић, извођен од стране ученика продуженог боравка. Скеч је тога дана изведен прво у школи, уз предавање ученика осмог разреда о климатским променама, а касније и у Белој сали КЦК-а.

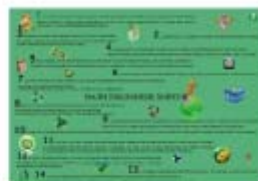
У Центру за стручно усавршавање 23.11.15. год. наша школа је отворила интерактивну изложбу "Клима – изложба под углом од 360 степени", коју организује Центар за стручно усавршавање Крушевац у сарадњи са Француским институтом у Србији и Канцеларијом за екологију Крушевац. Наставници наше школе: Данијела Рајић, Оливера Коларић и Весна Милековић, одржали су предавање на тему "Мој допринос одрживом развоју и очувању биодиверзитета", са радионицама за ученике.

ДЕЦЕМБАР

Дана 11.12.2015.год., у сусрет предстојећим празницима, ученици старијих разреда присуствовали и дали свој допринос на новогодишњој креативној радионици "СРЦЕ ДЕЦИ".

Организатори радионице су наставнице: Катарина Канић и Оливера Коларић. Сви радови ученика су истакнути на манифестацији "СРЦЕ ДЕЦИ" која се реализовала у хотелу Рубин 15.12.2015.год. под

покровитељством Градске управе Крушевац, КЦК и ШОСО Веселин Николић.

МАРТ

Светски дан вода обележава се сваке године 22. марта. Тај дан је усвојен резолуцијом УН-а у децембру 1992. године. Овим даном Уједињене нације желе да подсете на важност заштите вода и на недостатак воде за пиће у многим крајевима света. У Србији се такође обележава светски дан вода бројним манифестацијама.

Наша школа је била први у низу домаћина и дешавања у обележавању Дана вода, који се традиционално обележава 22.03.2016.год. а покровитељ је Град Крушевац.

Манифестацију смо почели јавним часом у четвртак 17.03. 2016. г. из веронауке у корелацији са екологијом на тему « Живот у капи воде». Предавач је била професор енглеског језика и веронауке Љиљана Димитријевић, која је одржала јавни час у одељењу 7/1 а организатори су вероучитељ Марко Цветковић и наставник биологије Оливера Коларић.

Епископ крушевачки Господин Давид је дао свој благослов, јер подржава

подизање еколошке свести
код младих.

У петак 18. 03. 2016.

г. у нашој школи манифестација се наставила изложбом ликовних радова у холу школе. Ликовни радови су рађени природним бојама на тему «Вода – извор живота». Након тога ученици Хемијске школе извели су лабораторијске огледе са водом и приказали презентацију о води, у организацији професорке Вернице Агатоновић Малиновић. Гости наше школе били су ученици из ОШ Драгомир Марковић и ОШ Станислав Бинички као и помоћник градоначелника за екологију и одрживи развој Драгана Милићевић, покровитељ манифестација.

У наставку програма ученици су се прикључили радионици на којој је приказано како фарбати разне врсте материјала природним бојама (шекла, куркума, камелица и др.) .

Манифестацију су организовале чланице еко тима наше школе: наставник географије Лидија Бјелица Шљивић, наставник биологије Оливера Коларић а радионици су се радо одазвале учитељице Зорница Јовановић, Снежана Ћосовић Милановић и Снежана Марковић.

АПРИЛ

Дана 19.04.2016. у Белој сали КЦК одржано је предавање за ученике

основних и средњих школа из екологије на тему „Управљање фармацеутским и инфективним медицинским отпадом“. Предавање су одржали маг.фармац.спец.Милош Обрадовић са темом „ Управљање фармацеутским отпадом“ и др. Весна Ракопац „ Управљање инфективним медицинским отпадом“. Приступили и ученици седмог и осмог разреда наше школе са наставницама Оливером Коларић и Лидијом Бјелицом. Циљ предавања је подизање еколошке свести код ученика и како одлагати неупотребљив фармацеутски отпад. Предавање је организовано под покровитељством канцеларије за екологију, одрживи развој и енергетику града Крушевца.

МАЈ

Ученици наше школе , чланови географске, биолошко- еколошке секције, дана 20.05. 2016. године посетили су Народни музеј у Крушевцу и учествовали у демонстрацији интерактивног релефа – sand-box. Ученици су имали прилику да виде стварање релефних покрива као и дејство ветра , воде , леда на обликовање релефа. Том

приликом ученици су били гости емисије „Ово је Србија“ при чему су у прилогу изнели своја запажања и утиске приликом демонстрације. Ученици су били у пратњи наставнице Лидије Бјелице и Оливера Коларић.

ЈУН

Поводом Видовданских свечаности, дана 11. 02. 2016 у Крушевцу на платоу испред Дома синдиката одржан је Видовдански еко дан под слоганом „Крушевац – зелени град“. Наша школа је учествовала на манифестацији са следећим активностима: ученици из продуженог боравка са ученицима шестог разреда извели су два скеча под називима „Клима“ и „Чувајмо планету“, изложбени ликовни радови са радионице природним бојама и учешћу на конкуренцији. Вредни и креативни ученици ОШ Јован Поповић наставиће и даље да марљиво раде са својим наставницима и дају свој допринос заштити животне средине .

Оливера Коларић
Лидија Бјелица

РАСИНСКА БАЈКА

Рада
Максимовић:

Од Расине бистротечне
рођена је вила Мила,
а два момка видевши је
одмах су се заљубила.

Једно је Вук, бркат, силан,
накострешен, неумилан,
а други је пастир Новак
мио момак, добар човек.

Кад Вук Милу угледао
коња у трк натерао.
Да покаже своју снагу
и оданост првом врагу.

Из кошита ватра бије
коња пена потошила,
а Мила се у жбун сакрила
јер много се уплашила.

У жбуну је пастир нађе
пону ди јој сира, хлеба,
и огртач боје неба
Мила сија сва од среће

Шума им је кућа била
и ливаде и пропљаници
и потоци и речице
уживаше ко у бајци.

Ал бајка је кратка била
Вук се мрки зашвати
да баш вилу Милу запроси,
да му буде деца маги.

Запао шуму нашу
отровао наше воде

остави нас све без дома
сунца, среће и слободе

Силну војску подигао
Новака је окувао,
и бацно у Расину,
у прљавштину да почива.

Вилу Милу љубит хтео,
ал се љубит није дала,
чаролије бацно је
и крај Расине успавао.

Векови су многи прошли,
Мила-вила- успавана је била...
Новакове сузе је пробудише
и ко светом водњом окуваше.

Тако бела, тако чиста
приказа се вила Мила,
прљавштину вучју спирала
и Новаку свом се дала

Зато деца и вас молим
помозите мом Новаку,
очистимо нашу реку,
уклонимо мрљу сваку.

Да нам шума кућа буде,
и ливаде и пропљаници,
и потоци и речице,
да живамо ко у бајци.

Да волимо нашу реку
ко свог брата, своју секу
да је чиста и да блиста
за векове бар још триста.

Видовдански еко дан

Храст рођен 7. новембра 2005. године (на годишњицу Вука Караџића). Засадил га Редакција Багдале за децу и Еко секција ОШ Вук Караџић.
Живи на Багдали.